

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Michał Laskowski

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **Ł. K.**

skazanego za czyn z art.178a § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 21 maja 2024 r. kasacji Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 28 września 2023 r., sygn. akt II
Ka 481/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 12 kwietnia
2023 r., sygn. akt II K 1028/22

uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej: orzeczonego w pkt 4
świadczenia pieniężnego i orzeczonego w pkt 6 łącznego zakazu
prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i w tym zakresie
sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2023 r., wydanym w sprawie II K 1028/22, Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego Ł. K. o czyny: z pkt I aktu oskarżenia polegający na tym, że w dniu 9 sierpnia 2022 r. w miejscowości D., gmina H. jechał jako kierujący w ruchu lądowym po drodze publicznej pojazdem mechanicznym marki M. o nr rej. [...], będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,96 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, to jest czyn z art. 178a § 1 k.k. i z pkt II aktu oskarżenia polegający na tym, że w tym samym miejscu i czasie pomimo dawanych znaków do zatrzymania się do kontroli drogowej przez umundurowanych funkcjonariuszy Policji oraz dawanych znaków świetlnych i dźwiękowych radiowozu policyjnego nie zatrzymał się do kontroli drogowej i kontynuował dalszą jazdę samochodem osobowym marki M. o nr rej. [...], to jest czyn z art. 178b k.k. - na okres próby, wynoszący dwa lata; na podstawie art. 67 § 2 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego; na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby; na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, a także świadczenie pieniężne w kwocie 3500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok ten zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego prokurator zarzucając temu orzeczeniu:

obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, zaistniała na skutek dokonania przez Sąd I instancji oceny zgromadzonych dowodów, która nie respektowała zasad wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego poprzez uznanie w wydanym wyroku, że przypisane oskarżonemu zachowania charakteryzują się jedynie nieznacznym stopniem społecznej szkodliwości i zawinieniem sprawcy, w szczególności wskutek nadania zbyt dużej wagi właściwościom osobistym Ł. K. w postaci jego młodego wieku oraz cierpienia na chorobę Aspergera oraz niedostatecznego uwzględnienia faktu kierowania pojazdem przez wymienionego z wysokim stężeniem alkoholu w wydychanym powietrzu, spowodowania przez niego kolizji drogowej oraz podjęcia się ucieczki przed funkcjonariuszami Policji, które to zachowania stworzyły realne

niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, co finalnie doprowadziło do niezasadnego wydania orzeczenia w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 28 września 2023 r., sygn akt II Ka 481/23:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: 1. oskarżonego Ł. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 178a § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 10 zł; 2. w związku z tym czynem na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec niego środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat oraz na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od niego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5000 zł; 3. oskarżonego Ł. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 178b k.k. i za ten czyn na podstawie tego przepisu w zw. z art. 37a k.k. wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 150 stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 10 zł; 4. w związku z tym czynem na podstawie art. 42 § 1a k.k. orzekł wobec niego środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lata oraz na podstawie art. art. 43a § 2 k.k. orzekł od niego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5000 zł; 5. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone kary grzywny połączył i jako łączną karę grzywny wymierzył 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł; 6. na podstawie art. 90 § 2 k.k. orzeczone środki karne zakazu połączył i wymierzył oskarżonemu łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat; 7. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet łącznego zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 2 września 2022 r;

II. w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

Wymieniony wyrok Sądu Okręgowego w części dotyczącej: orzeczonego w pkt 4 świadczenia pieniężnego i orzeczonego w pkt 6 łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na niekorzyść oskarżonego zaskarżył kasacją Prokurator Generalny.

Zarzucił temu wyrokowi:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., polegające na połączeniu oskarżonemu Ł. K. dwóch środków karnych w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat każdy i orzeczenie w ich miejsce łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, a więc poniżej dolnej granicy dopuszczalnego jego wymierzenia, która wynosi 4 lata;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 4 § 1 k.k., poprzez niezastosowanie reguł intertemporalnych i orzeczenie wobec oskarżonego Ł. K. za popełnienie przypisanego mu w pkt 3 sentencji wyroku przestępstwa z art. 178b k.k., na podstawie art. 43a § 2 k.k., świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5000 zł w sytuacji, gdy ustawa wcześniejsza, obowiązująca w czasie popełnienia czynu zabronionego, była dla sprawcy względniejsza i nie przewidywała możliwości orzeczenia przedmiotowego środka karnego i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co pozwoliło na jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zaskarżony kasacją wyrok został wydany z rażącą obrazą przepisów wskazanych w obu zarzutach kasacji, przy czym - z racji swojego charakteru - miała ona istotny wpływ na jego treść.

Stosownie do treści art. 86 § 1 k.k., mającego odpowiednie zastosowanie także przy orzekaniu w przedmiocie łącznego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (art. 90 § 2 k.k.) Sąd wymierza taki łączny zakaz w granicach powyżej najwyższego zakazu podlegającego łączeniu do ich sumy. W zaskarżonym kasacją wyroku Sąd Okręgowy połączył dwa zakazy prowadzenia pojazdów mechanicznych, przy czym każdy z nich był orzeczony na 3 lata. Stosownie więc do przywołanych przepisów (art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r. tak w dacie popełnienia przez skazanego

przedmiotowego czynu, jak i w dacie wydania zaskarżonego wyroku) Sąd ten mógł orzec łączny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych tylko na okres od lat 4 do lat 6. Tymczasem orzekł go w wymiarze 3 lat i przez to w sposób oczywisty rażąco przywołane przepisy naruszył, co zważywszy na skutki tego uchybienia (orzeczenie wobec skazanego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w wymiarze czasowym mniejszym aniżeli ten, który mógł być stosownie do obowiązującego prawa orzeczony) powoduje, że miało ono istotny wpływ na treść wyroku.

Nie jest to jednak jedyne uchybienie, którym jest dotknięty zaskarżony wyrok.

Nie ulega też wątpliwości, że Sąd Okręgowy wbrew regulacji z art. 4 § 1 k.k. nie zastosował wobec skazanego przepisów dla niego względniejszych w zakresie procedowania dotyczącego przypisanego mu przestępstwa z art. 178 b k.k. i orzeczenia w związku z nim wobec skazanego, na podstawie art. 43a § 2 k.k., obligatoryjnego w dniu wyrokowania, świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, pomimo, że w dniu popełnienia tego występku przepis ten nie przewidywał orzeczenia takiego środka, zarówno obligatoryjnie (§ 2), jak i fakultatywnie (§ 1). Nowelizacja art. 43a k.k. dokonana treścią art. 7 ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022.1855) weszła bowiem w życie dnia 1 stycznia 2023 r., to jest ewidentnie już po dacie popełnienia przez skazanego przedmiotowego występku, co nastąpiło 9 sierpnia 2022 r. W tym układzie czasowym nie ulega zatem wątpliwości, że Sąd Okręgowy, postępując stosownie do reguły intertemporalnej wyrażonej w wspomnianym art. 4 § 1 k.k. powinien był zastosować wobec skazanego ustawę względniejszą, a więc tą, która obowiązywała w czasie popełnienia przez niego tego przestępstwa. Ta bowiem nie tylko nie nakładała na Sąd obowiązku orzekania wobec skazanego takiego świadczenia, ale również możliwości orzeczenia względem sprawcy czynu z art. 178b k.k. w ogóle świadczenia pieniężnego. Niezastosowanie tej normy i postąpienie wbrew jej obligatoryjnej treści stanowiło rażącą obrazę tego przepisu mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Z tych to powodów należało uwzględnić kasację Prokuratora Generalnego i - w konsekwencji - w zaskarżonej części - uchylić wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach oraz sprawę w tym zakresie przekazać temu Sądowi do ponownego

rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W toku tych czynności będzie on miał też na uwadze powyższe wnioski i spostrzeżenia.

[J.J.]

[ms]

Jacek Błaszczyk Małgorzata Gierszon Michał Laskowski